David a Abígajil

Původ materiálu
Tomáš Pavelka
Pořadí v lekci
62

1 Samuelova 25

Postřehy pro učitelku

ale muž byl zatvrzelý a v jednání zlý. Byl to Kálebovec. (3) Je něco sympatického na tom, když si člověk dokáže trvat na svém, zvláště v naší nerozhodné, nezávazné době. Ale pokud se člověk *nikdy* nedá přesvědčit, pokud není schopen nikdy ustoupit, skutečně se stává někým zlým, neúprosným. Absolutní, neměná, je jen vůle Boží. Člověk někdy musí počítat se ústupky. Nutno však poznamenat, že být zcela nerozhodný, nikdy na ničem netrvat, je snad horší, než zatvrzelost.

Nuže, tvoji pastýři bývali s námi. Neubližovali jsme jim. (7) David byl ještě v minulé kapitole pronásledován králem – tedy státem, prakticky na něj byl vydán zatykač. Má kolem sebe ozbrojenou skupinu. Viděli jsme, že jinak by už bylo poněm. Nicméně, jako z každého, koho stát stíhá, jde strach. Takže Davidova prosba je vlastně dost pádá, i když přeje pokoj, i když o sobě mluví jako o otroku. Žádá o pomoc, žádá zdvořile a po dobrém, i když by si vše mohl vzít silou. David je vtlačen do role bandity. OVšem jiný by si řekl: Když ze mě udělali banditu, budu se chovat jako bandita. Když jsme lidmi nespravedlivě odsouzeni, máme to hned z záminku, za dsoatečný důvod k tomu chovat se skutečně tak zle, jak nám lidé předhzují. Tak David nejdnal.

Dnes přibývá otroků, kteří se odtrhují od svých pánů. (10) Nábal Davida osdousdil, aniž by o Davidově věci něco věděl. Stačilo mu úplně, že David je pronásledován. Tím, že je pronásledován, jako by bylo hned dáno, že něco špatného udělal. Ovšem špatný vládce, jakým byl i Saul, přece často pronásleduje i nevinné.

Kdo je David? Kdo je to Jišajův syn? (10) Když Nábal ví, čí syn je David, asi mu přeci jen David není úplně neznámý. Navíc, David se přece proslavil zabitím Golijáše i jinými vítězstvími nad nepřáteli Izraele – jinde čteme, že se proslavil v celém Izraeli. Nábal tím tedy spíš myslí, že teď David padl v nemilost, teď je „nýmand“. Že nyní David nemá žádnou moc ani postavení je dostatečný důvod, aby se s ním nebavil. Je to vlastně zlomyslné: Byl si někdo, teď si nic,

nebudu se s tebou bavit.

Mám snad vzít svůj chléb, svou vodu a zvířata,(11) Nábal se tváří, jako by po něm David chtěl úplně všechno. Ano, na pohled je nelogické, že by měl nábal dát občerstvení pro ty, kdo pro něj pracují někomu, koho ani nezná. Ale David nehce všechno. Jen část z toho. Vezměme si z toho, že kdo od nás žádá slaskavost, žádá ji od nsá pro tu chvíli. Pak už „od něj budeme mít pokoj“, nehodlá u nás hned bydlet.

David svým mužům rozkázal: Opásejte se každý mečem!(13) Trochu překvapí, že co David nedostal po dobrém, chce si v zít po zlém. David rozhodně byl rázný, až násilný člověk. Ale svoji ráznost doposud používal správným směrem, na ochrau Božího lidu. David je ve svém jednání přímý, není lstivý, proto je Boží oblíbenec. Jídlo si zde hodlá vzít jako původně Saulův generál, jako někdo, kdo chce, až se věci srovnají, dál pokračovat v obraně Izraele, obraně slabších. K lidem, kteří zacházejí s nsilím (policistům, vojákům) můžeme přirozeně mít své výhrady. Ale nikdy bychom neměli zapomínat, že je někdy prostě zoufale potřebujeme, že na to nemáme, abychom se sami bránili ozbrojenému zločinci nebo nepřátelské armádě. Když David bojoval s Golijášem a Pelištějci bojoval i za Nábala, i za klid jeho života, i za jeho tisíce ovcí, aby mu zůstali (což by pod vládou Pelištějců nezůstali). Když se nyní nedočká žádného vděku, je orpávněně rozčilen.

jeden z mládenců oznámil Nábalově (14) Tzn. jeden z Nábalových služebníků. Dosvědčuje, že Dvaid není žádný bandita, že jim skutečně neuškodil, i když mohl.

Byli nám hradbou ve dne v noci po všechny dny (16) David slouží jako obránce Božího lidu, i když už nepracuje pro krále, ba je od něj dokonce pronásledován.

Abígajil rychle vzala… (18) Na tomto místě se děti mohou dozvědět, co se ve starém Izraeli jedlo, což je obvykle zajímá. Jsou to pochopitelně spíš potraviny na cestu, ne co si člověk vaří doma, protože jsou většinou sušené a nekazí se.

* *jestliže mu ve všem, co má, zanechám do rána jediného močícího na stěnu. (22)** Poněkud záhadný výraz, objevující se v Bibli často, hlavně, když se někdo hněvá. Dle mého soudu jde celkem jasně o hanlivý výraz pro muže (v naší zemi krajově existuje obdobný pro ženu). Zhruba jako by david řekl „jestli mu do rána zbyde jedinej chlap“.

Padla mu k nohám a zvolala: Má, má je to vina, můj pane. (24) Chování Abigail je z našeho pohledu orientálně přehnané. Na druhou stranu, stále lepší než omluvy-neomluvy, které jsou zvykem v našem kraji. Kdy se nám naposledy někdo za něco omluvil? Všimněme si také, jak Abigail bere své manželství vážně: I když ho viditelně nesnáší, přece to bere tak, že jsou jedno tělo: Co provedl Náibal, je i její vina.

Můj pán vede boje Hospodinovy a po všechny tvé dny se na tobě nenašlo nic zlého. (28) Abigail, jak už jsme naznačili, kdo je schopen lid ochránit. Jednak uznává, co David dosud vykonal, jednak dovede rozeznat, jak už jsme o tom mluvili, kdo je schoen ochránit lid do budoucna. Je třeba přiznat, že v této věci mývají ženy obvykle „dobrý nos“, jak se ukázalo už v dřívějších Davidových příbězích, kdy bývá opěvován zejm. ženami. Přirozeně, protože bývají fyzicky slabší. Ale vůbec pro všechny je důležité, aby dokázali rozeznat, jaký veřejně činný člověk/lidé dovede lidem poskytnout ochranu. A poznat to včas – jinak později budou lidé poslouchat prostě toho, kdo je nejnásilnější.

* *požehnán buď tvůj důvtip a požehnána ty sama, žes mě dnes zadržela, abych se nedopustil krveprolití (33)** Vidíme zde jistý rozdíl v úkolech, rolích mužů a žen, i když nijak ostrý a absolutní – harnice není ostrá. Ženy bývají více obdařeny schopností pochopit celek situace, jaksi intuitivně; mužům bývá více vlastní důkladné zaměření na jeden cíl. Všichni křesťané jsou povoláni být tvůrci pokoje; ženy však mývají přeci jen větší dar stmelovat společenství, otupovat hroty, mísnit násilí. Při pobytech ve vesmíru např. docházelo k častým rvačkám kosmonautů (ponorková nemoc), situace se zlepšila, když se v posádce objevila žena. Podobně např. v bývalém SSSR zejm. ženy stály na prvním místě v odporu k brutální válce v Afgahnistanu (80. léta). Každý dar má i svou odvrácenou stranu: Mnohdy jsou ženy naopak hlavními podněcovateli násilí (nikoliv aktéry), jako prokazatelně v Británii za 1. sv. války, kdy rozdávaly na ulicích bílá peříčka jao zanmení zabělosti všem mužům, kteří se zdráhali se do této nesmyslné války nechat naverovat. I nacisté ěli mezi ženami významnou podporu.Pro každého je podstatné nezaměňovat sílu, která chce sloužit k ochraně, prostě za sílu obecně. Abígail ten dar má a zachraňuje Davida před zbytečným násilím, kterého by později sám litoval.

Ráno, když Nábal vystřízlivěl, oznámila mu jeho žena, co se událo. Tu ho ranila mrtvice a ztuhl jako kámen. (37) Nábal zapomíná na Boží vůli při stvoření „a budo ti dva jedno tělo“. Když zahnal Davidovi služebníky, neradil se o tom se svou ženou. Jede si všechno na sebe; když se pak musí dít věci za jeho zády, je to pro něj takový šok, že ho zabije (také před tím dost vypil).

David pojal také Achínoamu z Jizreelu; tak byly obě jeho ženami. (43) A byla svatba. Příběh nekončí nijak romanticky, David končí celkově se třemi ženami. Vztahy mužů a žn v SZ věšinou nemají tu hloubku, kterou přináší až křesťanství, které v manzželství rozeznává cosi mystického – Pavel přirovnává vztah muže a ženy ke vztahu Krista a církve, k čemusi naprosto zásadnímu. Také proto převyšuje nová smlouva smlouvu starou.

Osnova výkladu

1. David, i po dočasém smíru se Saulem, mu nemůže plně věřit. Proto je jako uprchlík, odkázaný na pomoc druhých – a přece stále chrání Hodposinův lid, i když z toho už nic nemá. Tentokrát Nábalovy pastýře
2. Skušně Nábala poprosí. Ale Nábal si ho neváží, protože už není oblíbený u krále, ačkoliv David jako bojovník chránil všechny Izraelce, tedy i jeho a jeho velký majetek
3. David nechce po Nábalovi všechno, i když se tak Nábal tváří.
   4: David se rozčílí a chce všechny Nábalovy pobít; moudrá Abigail ho uloidní a je nám tím příkladem
4. David děkuje Abigail, že ho zachránila před vlastním hněvem.
5. Nábal se s nikým neradí a tak je nakonec překvapený a umře vztekem.
6. David si vezme Abigail, ale i jiné ženy.

Kam dále

NŠ Louny

Cílová skupina

Školní

Katechetické cykly

NŠ Louny

Biblický odkaz (kat)

1 Samuelova 25